

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	DP045 Економіка та основи ІТ бізнесу/ Economics and Basics of IT Business
Рівень фахової передвищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	F Інформаційні технології
Спеціальність	F2 Інженерія програмного забезпечення
Освітня програма	Інженерія програмного забезпечення
Семестр	1 семестр (1 курс 11 кл.), 3 семестр (2 курс 9 кл.)
Курс	1 (на базі повної загальної середньої освіти) 2 (на базі базової середньої освіти)
Анотація курсу	Дисципліна покликана трансформувати технічні знання здобувачів освіти у розуміння того, як створюються, функціонують та масштабуються сучасні технологічні компанії. Курс дає базове уявлення про архітектуру ІТ-ринку, правові та фінансові аспекти розвитку бізнесу та управління проектами в ІТ-індустрії. Метою дисципліни є формування основ сучасного бізнес-мислення щодо визначення стратегії і тактики розвитку ІТ-бізнесу, вміння перетворювати технічні ідеї у життєздатні бізнес-моделі, презентувати бізнес-ідеї в інформаційній сфері економіки.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=810
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Харченко Світлана Вікторівна викладач, спеціаліст вищої категорії Канали комунікації зі студентами: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: kharchenko.s.w@gmail.com
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітньо-професійна програма	Інженерія програмного забезпечення http://csbc.edu.ua/documents/otdel/moop_pr25.pdf http://csbc.edu.ua/documents/otdel/moop_pr26.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК07. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК02. Здатність вдосконалювати знання і навички в галузі інформаційних технологій та усвідомлення важливості навчання протягом усього життя.

Перелік програмних результатів навчання	RH14. Розуміти предметну область, застосовувати знання у професійній діяльності. RH15. Аналізувати та узагальнювати необхідну інформацію з різних джерел та ресурсів для розв'язання професійних задач з урахуванням сучасних досягнень інформаційних технологій.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 90 Кількість кредитів – 3 Кількість лекційних годин – 14 Кількість практичних занять – 16 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 60 Форма підсумкового контролю – залік
Методи навчання	Тематичні лекції (вербальний метод), робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації); вирішення розрахункових завдань, самонавчання через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle та використання рекомендованої літератури; методи самоконтролю.
Зміст дисципліни	
Тема 1. Поняття, види інформаційні технологій та їх вплив на розвиток економіки і бізнесу	Інформаційне суспільство. Властивості інформаційних технологій як каталізаторів соціально-економічного розвитку. Поняття та види інформаційних технологій, їх вплив на розвиток економіки та бізнесу. ІТ-тренди в розвитку різних сфер економіки та бізнесу.
Тема 2. Сутність, особливості та види ІТ-бізнесу	Сектори ІТ-бізнесу. Сутність та ознаки ІТ-бізнесу. Типи та форми ІТ бізнесу. Переваги та недоліки різних типів ІТ-компаній. Вектори розвитку ІТ-бізнесу. Професії у сфері ІТ.
Тема 3. ІТ-ринок: тенденції та особливості розвитку	Системний ефект ІТ для розвитку економіки. Тенденції та перспективи розвитку інформаційних технологій у бізнесі. Особливості розвитку ІТ-ринку. Бізнес-моделі ІТ-компаній. Організація діяльності в сфері ІТ
Тема 4. Законодавчі напрямки, що впливають на діяльність ІТ-підприємств	Податкове законодавство. Державна реєстрація підприємницької діяльності. Механізм оподаткування доходів ІТ-бізнесу. Електронна комерція. Захист персональних даних. Інтелектуальна власність. ЗЕД. Кібербезпека. Трудове законодавство. Міжнародні стандарти та сертифікація.
Тема 5. Бізнес-планування	Необхідність бізнес-планування діяльності компанії. Технологія створення власної справи. Підприємницька ідея, її джерела. Бізнес-план, мета, функції та цілі. Розробка бізнес-плану
Тема 6. Ресурсне забезпечення ІТ-проектів	Ресурси в ІТ-проектах. Ефективне використання ресурсів в ІТ-проектах. Стратегії розподілу ресурсів в ІТ-проектах. Управління ІТ-бюджетами.
Тема 7. Інструментарій планування та реалізації проектів в ІТ сфері	Проектний підхід в ІТ сфері. Організаційні засади розробки ІТ-проектів Планування та управління ІТ-бізнесі. Документування та звітність в ІТ-проектах

Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин студент може отримати індивідуальний графік навчання за погодженням із керівником курсу, завідувачем ЦК та завідувачем відділення.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ШІ	Використання ШІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ШІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ШІ.
Підсумковий контроль	Залік

Система оцінювання
Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на поточний контроль та семестровий контроль . Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100. Підсумковий контроль Відбуватися у формі заліку.

Види навчальної роботи	Загальна кількість балів
Усні відповіді за темами: 2 по 5 балів	10
Експрес-завдання (терміни) за темами: 4 по 5 балів	20
Практичні завдання: 4 по 5 балів	20
Модульні контрольні (2 к.р. по 10 балів)	20
Індивідуальна робота (3 по 10 балів)	30
Разом	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДЛЯ КОЖНОГО ВИДУ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ
Критерії оцінювання усних відповідей: 5 балів – студент демонструє відмінний рівень знань, послідовно і повністю розкриває запитання, вільно володіє економічною термінологією та навчальним матеріалом, виклад матеріалу логічний і системний, доповнюється прикладами з практики, висновки аргументовані та свідчать про розуміння теми. 4 бали – студент демонструє високий рівень знань, розкриває сутність поставленого запитання, відповіді логічні, аргументовані, економічна термінологія використовується в цілому правильно, висновки обґрунтовані, допускаються окремі неточності. 3 бали – студент демонструє достатній рівень знань, в цілому правильно відповідає на поставлене запитання, володіє основними поняттями та категоріями, виклад матеріалу логічний, але неповний, та дрібними помилками, висновки сформульовані правильно, але не завжди глибоко та аргументовано. 2 бали – студент демонструє посередній рівень знань, в загальних рисах орієнтується в темі запитання, матеріал подає поверхнево, відповіді неповні та потребують допоміжних уточнень

викладача, допускаються суттєві помилки у викладенні, висновки нечіткі й недостатньо обґрунтовані.

1 бал – студент демонструє низький рівень знань, не повністю розуміє суті поставленого запитання, слабо володіє базовою економічною термінологією, допускає грубі змістові помилки та не може сформулювати загальні висновки.

Критерії оцінювання практичних робіт:

5 балів – студент демонструє відмінний рівень практичних умінь та навичок у розв’язуванні завдання, володіє методикою його виконання, правильно й послідовно застосовує формули, дотримується вимог щодо оформлення, логіка розв’язку є чіткою й завершеною, висновки сформульовані правильно та обґрунтовано.

4 бали – студент демонструє високий рівень практичних умінь та навичок у розв’язуванні завдання, правильно застосовує методи й формули, дотримується логіки та послідовності виконання, оформлення в основному відповідає вимогам, висновки правильні й обґрунтовані, допускає поодинокі несуттєві неточності.

3 бали – студент демонструє достатній рівень практичних умінь та навичок у розв’язуванні завдання, володіє основними методами його виконання, допускає несуттєві помилки та неточності, частково порушує логіку викладення, формулює загалом правильні, але не завжди повні висновки.

2 бали – студент демонструє посередній рівень практичних умінь та навичок у вирішенні завдання, частково володіє методикою його виконання, робить значні помилки при застосуванні формул, не завжди дотримується послідовності дій, формулює висновки поверхнево та не чітко обґрунтовує їх.

1 бал – студент демонструє низький рівень практичних умінь та навичок у розв’язуванні завдання, недостатньо володіє методикою його виконання, допускає суттєві помилки, демонструє нездатність застосувати набуті знання при розв’язуванні практичних завдань та формуванні висновків.

Критерії оцінювання модульних робіт:

Модульна контрольна робота оцінюється у 10 балів і складається з чотирьох завдань (економічні терміни, відповідності, ситуація та задача), кожне з яких 2,5 балів.

9–10 балів – контрольна робота виконана у повному обсязі, економічні терміни подані правильно та чітко, усі завдання вирішено правильно з необхідними розрахунками та поясненнями, наведені необхідні формули, висновки точні, оформлення охайне.

7–8 балів – усі завдання виконано, означення термінів правильні, але є окремі неточності, завдання вирішено, проте є незначні помилки в поясненнях, оформлення на належному рівні, є дрібні недоліки.

5–6 балів – контрольна робота виконана частково, означення термінів неповні, у завданнях є суттєві помилки в розрахунках чи пропущені окремі дії, розрахунки непослідовні, висновки поверхневі, оформлення має недоліки.

0–4 бали – завдання виконані частково або зовсім нерозкриті, означення термінів неправильні чи відсутні, більшість завдань містять грубі помилки, розрахунки нелогічні, висновки відсутні, оформлення не відповідає вимогам.

Критерії оцінювання індивідуальних робіт (онлайн-курс, сертифікат)

9–10 балів – онлайн-курс пройдено повністю, подано сертифікат, прогрес за пройденим курсом становить 90–100 %, усі обов’язкові модулі й тести виконано коректно та своєчасно.

6–8 балів – онлайн-курс завершено з прогресом 70–89 %, сертифікат подано, більшість модулів виконано, можливі окремі пропуски чи незначні затримки у виконанні завдань.

3–5 балів – онлайн-курс завершено з прогресом 60–79 %, сертифікат або підтвердження про проходження курсу надано, частина модулів виконана з помилками або не завершена вчасно.

0–2 бали – онлайн-курс завершено з прогресом нижче 60 %, сертифікат відсутній, однак надано підтвердження про завершення більшої частини курсу, значна частина модулів не виконана, завдання подані із суттєвим запізненням або не завершені.

Критерії оцінювання індивідуальних робіт (презентація):

9–10 балів – презентація повністю відповідає темі і вимогам, детально розкриті практичні аспекти, використано сучасні статистичні джерела, в тому числі аналітичні огляди і дослідження, матеріал логічно структурований і викладений послідовно, оформлення згідно з вимогами, текст грамотний і науковий, без помилок.

7–8 балів – презентація відповідає темі, актуальність обґрунтована, використано незначну кількість застарілих даних, структура загалом логічна, але подекуди порушена послідовність, оформлення відповідає вимогам, допускаються поодинокі граматичні чи стилістичні помилки.

5–6 балів – презентація частково відповідає темі, значна частина аспектів нерозкрита, джерела обмежені або застарілі, структура роботи порушена, виклад матеріалу нелогічний, оформлення має недоліки, текст містить граматичні та стилістичні помилки.

0–4 бали – матеріал опосередковано стосується теми, інформаційна цінність низька, використані джерела застарілі, структура відсутня або нелогічна, оформлення з грубими порушеннями, текст неналежної якості, можливе порушення термінів подання роботи.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Бали	Зміст
90-100 відмінно	Бездоганна підготовка в широкому контексті. Здобувач виявляє глибокі, системні знання навчального матеріалу, вільно орієнтується в першоджерелах та додатковій літературі, демонструє творчий підхід, аналітичне мислення та здатність застосовувати набуті компетентності в нестандартних ситуаціях.
80-89 дуже добре	Повні знання, міцні вміння. Здобувач володіє навчальним матеріалом у повному обсязі, впевнено застосовує практичні навички, вільно виконує передбачені програмою завдання, проте припускається несуттєвих неточностей або незначних помилок при викладенні окремих питань
70-79 добре	Хороші знання та вміння. Здобувач грамотно та по суті викладає матеріал, демонструє достатній рівень засвоєння практичних навичок, але припускається деяких неточностей у формулюваннях або має невеликі труднощі під час самостійного виконання складних завдань.
65-69 задовільно	Задовільні знання, стереотипні вміння. Здобувач знає основний навчальний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання, вирішує завдання за готовим алгоритмом (шаблоном), проте має прогалини в деталях та припускається помилок при самостійних висновках.
60-64 достатньо	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах. Здобувач демонструє засвоєння лише базового рівня матеріалу, спроможний виконувати лише найпростіші завдання в стандартних (знайомих) умовах під керівництвом викладача.
35-59 незадовільно	Слабкі знання, відсутність вмінь. Здобувач володіє лише фрагментарними знаннями, не здатний системно викласти матеріал чи застосувати вміння на практиці. Потрібне повторне складання (перескладання) для досягнення мінімального рівня.
1-34 незадовільно	Необхідний повторний курс. Здобувач демонструє повну відсутність необхідних знань та вмінь, що унеможливорює складання заборгованості без повторного вивчення навчальної дисципліни

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бізнес-аналіз в ІТ: лаб. практикум / КПІ ім. Ігоря Сікорського; автор: Д.А. Гобов. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. 103 с.
2. Бланк С., Дорф Б. Священна книга стартапера. Як збудувати успішну компанію / пер. з англ. Н. Валевська. Київ : Наш формат, 2019. 512 с.
3. Васерман Н. Дилеми засновника бізнесу. Як попередити помилки й уникнути їх під час створення стартапу / пер. з англ. А. Клімової. Харків: Vivat, 2017. 480 с.
4. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.
5. Менеджмент у сфері ІТ: навч. посіб.: в 2 ч. Ч. 1. -- Кропивницький : ЦНТУ, 2024. 218 с.
6. Менеджмент у сфері ІТ: навч. посіб.: в 2 ч. Ч. 2. М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. – Кропивницький: ПП «Ексклюзив-Систем», 2025. 262 с.
7. Менеджмент ІТ-проектів: інструктивно-методичні матеріали до лабораторних занять / Уклад.: А. В. Мельник, С. А. Постова. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 38 с.
8. Олет Б. 24 кроки успішного стартапу / пер. з англ. Н. Палій. Київ: Книголав, 2019. 288 с.
9. Райз Е. Стартап без помилок. Посібник зі створення успішного бізнесу з нуля / пер. з англ. О.Яцини. Харків: Vivat, 2016. 368 с.
10. Розробка стартап-проектів: Конспект лекцій. Навч. посіб. / О. А. Гавриш, К. О. Бояринова, К. О. Копішинська; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 188 с.
11. Синицина Г.А., Рачкован О.Д. Основи бізнесу та підприємницької діяльності: конспект лекцій. Харків: ХДУХТ, 2019. 93 с.
12. Тіль П. Від нуля до одиниці. Нотатки про стартапи, або як створити майбутнє / пер. з англ. Р. Обухів. 3-є вид. Київ : Наш формат, 2016. 232 с.
13. Управління стартапами: підручник для здобувачів вищої освіти за економічними спеціальностями/ О. А. Гавриш, К. О. Бояринова, М. О. Кравченко, К. О. Копішинська; за заг. ред. О. А. Гавриша. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2020. 716 с.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Дослідження DIGITAL TIGER 2024. Стан та експортний потенціал української ІТ-індустрії. URL: <https://itukraine.org.ua/files/DigitalTiger2024.pdf>
2. Дослідження «Код економіки: Як ІТ формує економіку України». Асоціація IT Ukraine. URL: <https://itukraine.org.ua/files/the-code-economy-2025.pdf>
3. Онлайн-курс «Основи управління командами та проектами в ІТ» «Успішний стартап», «Кіберзахист для організацій», «ІТ-продукт з нуля», «ШІ у бізнесі». Prometheus. URL: prometheus.org.ua